

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР



САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/103/-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН ЖАРГАЛАНТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он



Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Ц.Саранчимэг

Утас: 702723204 Цахим хаяг: saranchimegts@audit.gov.mn



**ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.02.25 № 01/04
танай _____-ны № _____-т

Г ТӨВ АЙМГИЙН ЖАРГАЛАНТ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА В.БОЛОРТУЯА ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Жаргалант сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Төв аймгийн Жаргалант сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төв аймгийн Жаргалант сумын Засаг даргын тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар хөрөнгийн болон бараа материалын тооллогын бүртгэлийн дүн тайлангаас зөрүүтэй, бараа материалыг орлогын авахдаа бөөн дүнгээр орлогодсон, хөрөнгийн ашиглах хугацааг буруу бүртгэсэн, элэгдлээр анхны өртгөө нөхсөн үлдэх өртөггүй хөрөнгийг дахин үнэлэх болон хугацааг сунгах талаар ажиллаагүй, төрийн мэдлийн газар эзэмших эрхийн бүртгэл зөрүүтэй, бараа үйлчилгээний бусад зардал болон бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг, ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлаас хөрөнгө бэлтгэсэн, хуульд заагаагүй нэмэгдлийг улс төрийн албан хаагчдад эхний 6 сар олгосон, төлбөрийн шилжүүлсэн дүн цахим баримтын дүнгээс зөрүүтэй зэрэг нийт 1,067,205.9 мянган төгрөгийн зөрчил илэрч, тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитын "нийцсэн бөгөөд зохистой байх", "эрх ба үүрэг", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант оны үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно. Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. ЗДТГ нь 2023 онд төсвийн хөрөнгөөр 216,719.6 мянган төгрөгийн,

Орон нутгийн хөгжлийн сан, бусад эх үүсвэрээр бэлтгэсэн 1,150,148.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг сайжруулалт болон үндсэн хөрөнгөнд орлого авч бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөө үзүүлэх материаллаг буруу илэрхийлэл, нөлөө бүхий эрсдэл байхгүй байна. Шинэ хөдөө төсөл хэрэгжиж хадуур, өвс хаман боогч, үрлүүр, трактор зэрэг бүрэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг түрээсийн гэрээгээр ашиглаж үр дүнг тооцож ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал гараагүй болно. Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	85,898,082.46	109,723,613.46
33	АВЛАГА	1,510,200.00	0
33500	Бусад авлага	1,510,200.00	0
33510	Байгууллагаас авах авлага	1,510,200.00	0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	84,387,882.46	109,723,613.46
35100	Түүхий эд материал	6,523,558.00	6,393,889.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	6,523,558.00	6,393,889.00
35400	Хангамжийн материал	77,864,324.46	103,329,724.46
35410	Бичиг хэргийн материал	461,200.00	1,148,400.00
35420	Аж ахуйн материал	2,015,200.00	1,937,300.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	24,236,500.00	38,336,500.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,392,000.02	7,772,800.02
35450	Барилгын засварын материал	857,400.00	5,405,100.00
35470	Бусад хангамжийн материал	46,902,024.44	48,729,624.44
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,513,785,145.17	3,497,909,939.53
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,513,785,145.17	3,497,909,939.53
39200	Биет хөрөнгө	2,325,194,185.13	3,304,409,139.53
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,478,581,423.32	2,342,965,447.32
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-436,625,032.02	-531,849,175.13
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	523,441,346.61	602,801,346.61
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-277,041,172.55	-343,568,559.18
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	297,173,815.64	334,435,736.22
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-143,589,096.71	-173,745,385.62
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	93,384,257.00	138,164,634.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-37,045,440.37	-44,816,233.33
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,090,839,437.00	1,415,566,042.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-263,925,352.79	-435,544,713.36
39300	Биет бус хөрөнгө	188,590,960.04	193,500,800.00
39301	Програм хангамж	450,000.00	3,450,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-450,000.00	-450,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	190,500,800.00	190,500,800.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,909,839.96	0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,599,683,227.63	3,607,633,552.99
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,599,683,227.63	3,607,633,552.99
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,599,683,227.63	3,607,633,552.99
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	460,393,479.67	460,393,479.67
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,428,345,663.68	2,436,389,020.24
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	775,218,019.15	1,430,348,534.84
51220	Тайлант үеийн үр дүн	653,127,644.53	1,006,040,485.40
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	710,944,084.28	710,851,053.08
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,599,683,227.63	3,607,633,552.99

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан
 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,426,837,044.82	733,761,682.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	781,892,869.00	686,240,342.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	781,892,869.00	686,240,342.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	767,209,869.00	651,399,042.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	14,683,000.00	34,841,300.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	644,944,175.82	47,521,340.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,202,438.82	47,521,340.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан	124,615,873.00	42,410,340.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны	22,586,565.82	5,111,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	497,741,737.00	0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн	497,741,737.00	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	773,506,900.29	1,051,724,690.33
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	773,506,900.29	1,051,724,690.33
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	700,892,596.11	1,029,843,391.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	210,827,231.29	454,347,911.36
210101	Үндсэн цалин	182,519,514.54	260,936,804.69
210102	Нэмэгдэл	28,307,716.75	119,011,620.58
210104	Урамшуулал	0	21,572,051.21
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	52,827,434.88
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх	26,643,318.28	58,457,028.97
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,369,900.54	39,726,166.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,068,379.43	4,684,789.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,654,683.55	3,877,947.13
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	413,695.89	936,997.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,136,658.87	9,231,127.76
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	45,330,931.97	64,892,515.58
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,766,902.96	17,922,213.65
210302	Түлш, халаалт	33,564,029.01	46,970,301.93
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,710,089.97	36,777,391.26
210401	Бичиг хэрэг	2,070,000.00	2,810,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,879,239.97	16,091,847.52
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,300,000.00	1,175,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал,	6,843,350.00	15,261,374.74
210408	Бараа материал акталсны зардал	3,617,500.00	1,438,769.00
2105	Нормативт зардал	0	969,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0	969,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,863,424.00	1,339,886.92
210604	Урсгал засвар	2,863,424.00	1,339,886.92
2107	Томилолт, зочны зардал	2,333,000.00	2,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,333,000.00	2,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний	81,467,906.11	5,701,530.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил	80,410,694.11	3,977,990.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	186,412.00	493,540.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	66,000.00	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	296,716,694.49	404,845,227.60
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,025,833.00	42,847,690.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	176,690,861.49	361,997,537.60
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	72,614,304.18	21,881,298.64
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	68,682,967.00	17,749,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	16,260,000.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	51,812,967.00	16,749,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	610,000.00	1,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад	3,931,337.18	4,132,298.64
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,931,337.18	4,132,298.64
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	653,330,144.53	-317,963,008.33
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	202,500.00	0
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	202,500.00	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	653,127,644.53	-317,963,008.33

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	644,944,175.82	945,933,540.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	644,944,175.82	945,933,540.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,202,438.82	47,521,340.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс	124,615,873.00	42,410,340.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий	22,586,565.82	5,111,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	497,741,737.00	898,412,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт	497,741,737.00	898,412,200.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	596,328,075.82	729,213,916.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	596,328,075.82	729,213,916.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	523,513,771.64	656,830,085.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	210,827,231.29	454,347,911.36
210101	Үндсэн цалин	182,519,514.54	260,936,804.69
210102	Нэмэгдэл	28,307,716.75	119,011,620.58
210104	Урамшуулал	0	21,572,051.21
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	52,827,434.88
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	26,643,318.28	58,457,028.97
210201	Тэтгэврийн даатгал	18,369,900.54	39,726,166.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,068,379.43	4,684,789.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,654,683.55	4,028,265.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	413,695.89	936,997.97
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,136,658.87	9,080,809.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	48,576,758.96	69,273,315.58
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,766,902.96	17,922,213.65
210302	Түлш, халаалт	36,809,856.00	51,351,101.93
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,745,300.00	37,689,372.26
210401	Бичиг хэрэг	1,982,000.00	3,499,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,213,200.00	15,383,397.52
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,300,000.00	1,175,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,250,100.00	17,631,374.74
2105	Нормативт зардал	0	996,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0	996,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,613,424.00	2,297,386.92
210604	Урсгал засвар	2,613,424.00	2,297,386.92
2107	Томилолт, зочны зардал	2,333,000.00	2,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,333,000.00	2,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,	81,467,906.11	5,717,130.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний	80,410,694.11	3,993,590.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200,000.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	186,412.00	493,540.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	66,000.00	110,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,306,833.00	25,539,040.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,306,833.00	25,539,040.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	72,814,304.18	72,383,830.91
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	68,882,967.00	17,749,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	16,260,000.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	51,812,967.00	16,749,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	810,000.00	1,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох	3,931,337.18	54,634,830.91
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,931,337.18	54,634,830.91
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	48,616,100.00	216,719,624.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	48,616,100.00	216,719,624.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	48,616,100.00	216,719,624.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	48,616,100.00	216,719,624.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	48,616,100.00	216,719,624.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-48,616,100.00	-216,719,624.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	0	0.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	460,393,479.7	711,098,900.5	775,063,203.0	1,946,555,583.1
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	154,816.2	154,816.2
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	460,393,479.7	711,098,900.5	775,218,019.2	1,946,710,399.3
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.0	-154,816.2	0.0	-154,816.2
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	653,127,644.5	653,127,644.5
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	460,393,479.7	710,944,084.3	1,428,345,663.7	2,599,683,227.6
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	460,393,479.7	710,944,084.3	1,428,345,663.7	2,599,683,227.6
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	2,002,871.2	2,002,871.2
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	460,393,479.7	710,944,084.3	1,430,348,534.8	2,601,686,098.8
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.0	-93,031.2	0.0	-93,031.2
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	1,006,040,485.4	1,006,040,485.4
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	460,393,479.7	710,851,053.1	2,436,389,020.2	3,607,633,553.0

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР	561,207,800.00	493,876,915.64	898,412,200.00	849,896,970.21
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	561,207,800.00	493,876,915.64	701,118,600.00	652,603,346.21
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ	507,827,600.00	441,253,948.64	683,369,600.00	634,854,346.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл	216,493,600.00	210,827,231.29	437,335,200.00	423,198,896.84
210101	Үндсэн цалин	177,308,900.00	182,519,514.54	255,384,300.00	254,787,930.44
210102	Нэмэгдэл	39,184,700.00	28,307,716.75	127,500,900.00	94,011,480.31
210104	Урамшуулал	0	0	0	21,572,051.21
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	0	54,450,000.00	52,827,434.88
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн	27,468,500.00	26,643,318.28	54,571,900.00	54,563,402.13
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,054,200.00	18,369,900.54	37,078,500.00	37,078,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,103,600.00	2,068,379.43	4,373,300.00	4,373,299.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,682,900.00	1,654,683.55	3,498,700.00	3,498,699.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	420,700.00	413,695.89	874,700.00	874,699.94
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,207,100.00	4,136,658.87	8,746,700.00	8,738,202.79
2103	Байр ашиглалттай холбоотой	68,291,700.00	48,576,758.96	85,056,600.00	69,273,315.58
210301	Гэрэл, цахилгаан	16,758,500.00	11,766,902.96	20,822,400.00	17,922,213.65
210302	Түлш, халаалт	51,374,600.00	36,809,856.00	64,034,200.00	51,351,101.93
210303	Цэвэр, бохир ус	158,600.00	0	200,000.00	0
2104	Хангамж, бараа материалын	37,071,000.00	20,974,550.00	40,262,100.00	36,869,374.74
210401	Бичиг хэрэг	1,527,000.00	1,527,000.00	3,500,000.00	3,499,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,936,000.00	10,897,450.00	14,762,100.00	14,563,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,608,000.00	1,300,000.00	2,000,000.00	1,175,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон	23,000,000.00	7,250,100.00	20,000,000.00	17,631,374.74
2105	Нормативт зардал	0	0	1,000,000.00	996,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0	0	1,000,000.00	996,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын	3,201,100.00	2,803,324.00	2,300,000.00	2,297,386.92
210604	Урсгал засвар	3,201,100.00	2,803,324.00	2,300,000.00	2,297,386.92
2107	Томилолт, зочны зардал	2,333,000.00	2,333,000.00	4,373,000.00	2,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,333,000.00	2,333,000.00	4,373,000.00	2,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил,	77,279,000.00	71,819,189.11	11,520,000.00	9,959,130.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад	75,259,000.00	70,761,977.11	9,500,000.00	8,235,590.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл	720,000.00	604,800.00	720,000.00	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	200,000.00	400,000.00	400,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	750,000.00	186,412.00	750,000.00	493,540.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150,000.00	66,000.00	150,000.00	110,000.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

Код	Үзүүлэлт	Т3 цэвэр дүн	Т3 цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	147,202,438.82	47,521,340.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	147,202,438.82	47,521,340.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	130,875,923.00	41,401,738.88
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0	31,149,014.52
210101	Үндсэн цалин	0	6,148,874.25
210102	Нэмэгдэл	0	25,000,140.27
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0	3,893,626.84
210201	Тэтгэврийн даатгал	0	2,647,666.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0	311,490.17
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0	529,565.41
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0	62,298.03
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0	342,606.99
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,770,750.00	819,997.52
210401	Бичиг хэрэг	455,000.00	0
210402	Тээвэр, шатахуун	9,315,750.00	819,997.52
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,648,717.00	1,194,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	9,648,717.00	1,194,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	111,456,456.00	4,345,100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	111,456,456.00	4,345,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,326,515.82	6,119,601.12
2132	Бусад үрсгал шилжүүлэг	16,260,000.00	0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	16,260,000.00	0
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	66,515.82	6,119,601.12
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжил	66,515.82	0
213403	Орон нутгийн төсвийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	6,119,601.12
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	147,202,438.82	47,521,340.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,202,438.82	47,521,340.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,615,873.00	42,410,340.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,586,565.82	5,111,000.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	0

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

3.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нийт 1,115,721.1 мянган төгрөгийн алдаа¹, зөрчил² илэрснээс, аудитын явцад 48,515.2 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа. Үүнд:

1.Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд төлөвлөгөөг 48,515.2 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй бүртгэж, төсвийн татан төвлөрүүлсэн дүнгээр тохируулга хийгээгүй, нэмэлт санхүүжилтийн тайлан нь өмнөх үеийн тоон үзүүлэлтүүдтэй зэрэгцүүлэхүйц байх зарчмыг хангаж бэлтгээгүй алдаа байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5.5-д “нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, түүний танилцуулга”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д “жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө” гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн “иж бүрэн байх”, “толилуулга” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулсан.

3.2 Төлбөрийн акт

1.Улс төрийн 6 албан тушаалтанд орон нутгийн нэмэгдэлд 11,337.1 мянган төгрөг олгосон зөрчил байна.

Энэ нь Төрийн албаны тухай хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.17-д “Захиргааны албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчид орон нутгийн нэмэгдэл олгож болно”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4-д “хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад”, 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т “хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 489 дүгээр “Тогтоолд нэмэлт оруулж, тогтоолын хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай” тогтоол, 2018 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 382 дугаар “Журам батлах тухай” тогтоол болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх”, “эрх ба үүрэг” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.3 -д “цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон” бол төлбөрийн акт тогтооно гэж заасны дагуу шийдвэрлэв.

3.3 Албан шаардлага

1.Харилцагч байгууллагатай хийсэн худалдан авалтыг /дансны хуулгын дүнг/ төлбөрийн цахим баримтын дүнтэй тулгалт хийхэд ебаримтын дүн шилжүүлсэн мөнгөн дүнгээс 26,006.6 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, Сангийн сайдын 347 дугаар тушаалаар батлагдсан “Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

маягтыг нөхөх заавар”-ын 6.5-д “Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11-д “хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” бол албан шаардлага өгнө гэж заасны дагуу шийдвэрлэв.

3.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Бараа үйлчилгээний бусад зардал болон бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг, ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлаас 19,426.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх зарчим” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн “Эрх ба үүрэг”, “Ангилал”, “Үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.2.Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн төлөвлөлтийг боловсруулахдаа Сангийн сайдын 2021 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн 190 тоот тушаалаар батлагдсан зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах зааврыг мөрдлөг болгож, урсгал зардлаас хөрөнгө бэлтгэхгүй байх

2. Бусад асуудал

2.1.Илрүүлэлт:

Байгууллагын эзэмшилд байгаа 32 газраас 16 газар бүртгэлтэй байна. Газрын гэрчилгээний дугаарын дагуу, газрын хэмжээс, үнэлгээг тулгаж, данс бүртгэлд бүрэн аваагүй зөрчил байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1-д “иргэдэд өмчлүүлснээс бусад газар”, 72 дугаар зүйлийн 72.4.1-д “эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх зарчим” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн “Эрх ба үүрэг”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2. Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын эзэмшилд байх газрын кадастрын зургийг авч, санхүүгийн тайлангийн биет хөрөнгийн дансанд газрын нэршил, газрын хэмжээ, үнэлгээг үндэслэн бүртгэж авах

3. Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой асуудал

3.1.1.Илрүүлэлт:

Санхүүгийн тайлангийн үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдлийг жилийн эцсийн тооллогын дүнтэй тулгахад зөрүүтэй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.2-т "Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхий зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл, гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана" гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн "Эрх ба үүрэг", "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.1.2.Өгсөн зөвлөмж:

Эд хөрөнгийн тооллогын бэлтгэл ажлыг байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч нар бүрэн хангаж, үндсэн хөрөнгөд гарсан хөдөлгөөн өөрчлөлтийг нягтлан бодох бүртгэлд бүрэн тусгаж, техник, технологийн баримт бичгийг гүйцэд бүрэн бүрдүүлж ажиллах

3.2.1.Илрүүлэлт:

Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлийг хөтлөхдөө хөрөнгийн ашиглах жилийг алдаатай оруулсан хөрөнгийн үлдэх өртгийг хасах дүнгээр алдаатай илэрхийлсэн байна.

Энэ нь "Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан "Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн бүртгэл" 4.35-д "Элэгдэл нь хөрөнгийн ашиглалтын хугацааны туршид элэгдүүлэх дүнг системтэйгээр хуваарилсан хуваарилалтыг хэлнэ. Тайлангийн үеийн элэгдлийн шимтгэлийг зардал гэж хүлээн зөвшөөрнө" гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн "Үнэлгээ ба хувиарлалт", "Тасалбар болголт" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.2.2. Өгсөн зөвлөмж:

Хөрөнгийн элэгдэл тооцох хугацааг Нягтлан бодох бодлогын баримт бичиг зааснаар бүртгэж тайлагнах

3.3.1.Илрүүлэлт:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 552,347.7 мянган төгрөгийн өртөгтэй 1021 ширхэг үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 7 дугаар зүйлийн "Хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох тухай", 7.1-д "Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн "Үнэлгээ ба хувиарлалт", "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.3.2. Өгсөн зөвлөмж:

Аймгийн Орон нутгийн өмчийн газарт элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн хүргүүлж, шийдвэрлүүлэх

3.4.1. Илрүүлэлт:

Санхүүгийн тайлангийн бараа материалын эцсийн үлдэгдлийг жилийн эцсийн тооллогын дүнтэй тулгахад зөрүүтэй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.2-т "Байгууллагын нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материал, үнэ бүхий зүйлийн тооллогоор бэлэн байсан үлдэгдэл, гарсан зөрүүг тооллогын акт материал батлагдсанаас

хойш 5 хоногийн дотор нягтлан бодох бүртгэлд тусгаж дансны үлдэгдлийг тулган шалгана” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн “Эрх ба үүрэг”, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.4.2. Өгсөн зөвлөмж:

Эд хөрөнгийн тооллогын бэлтгэл ажлыг байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч нар бүрэн хангаж, бараа материалын хөдөлгөөн өөрчлөлтийг нягтлан бодох бүртгэлд бүрэн тусгаж, баримт бичгийг бүрдүүлж, тооллогын комисс ажиллуулах

3.5.1. Илрүүлэлт:

Бусад хангамжийн материалд 2 асар майхан 4,300.0 мянган төгрөгөөр бүртгэсэн, сэлбэг хэрэгсэл дансанд ковш тракторын сэлбэг 9,890.0 мянган төгрөг цагдаагийн машины сэлбэг 3,440.0 мянган төгрөгөөр бөөн дүнгээр бүртгэж зарлагдсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, 13.4-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна”, мөн хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.4-д “хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн “Ангилал”, “Эрх ба үүрэг”, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.5.2. Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт заасан хөрөнгийн ангилалын дагуу бүртгэж, бараа материалыг бөөн дүнгээр бүртгэж тайлагнахгүй байх

4. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

4.1.Илрүүлэлт:

Хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэлд 12 тендерийн талаар бүрэн мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д “Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална”, 4.1.1-д “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.2-т “мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх”, 4.1.3-т “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн “Иж бүрэн байх”, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

4.2. Өгсөн зөвлөмж:

Хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэлд шалгарсан болон шалгараагүй оролцогчийн талаарх мэдээллийг бүрэн оруулах

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д заасан хугацаанд ирүүлж, акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА,ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

4.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

мянган төгрөгөөр

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд төлөвлөгөөг зөрүүтэй оруулж, төсвийн татан төвлөрүүлсэн дүнгээр тохируулга хийгээгүй байна. Төсвийн гүйцэтгэл, Нэмэлт санхүүжилтийн тайлан бүрэн гараагүй байна.	1	48515.2	1	48515.2			1	48515.2				
Дүн	1	48515.2	1	48515.2	0	0	1	48515.2	0	0	0	0

4.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Улс төрийн 6 албан тушаалтанд орон нутгийн нэмэгдэлд олгосон зөрчил байна.	1	11,337.1	1	11,337.1								
Харилцагч байгууллагатай хийсэн худалдан авалтыг /дансны хуулгын дүнг/ төлбөрийн цахим баримтын дүнтэй тулгалт хийхэд ебаримтын дүн шилжүүлсэн мөнгөн дүнгээс зөрүүтэй байна.	1	26,006.6			1	26,006.6						
Бараа үйлчилгээний бусад зардал болон бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг, ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлаас хөрөнгө бэлтгэсэн байна. .	1	19,426.0					1	19,426.0				
Байгууллагын эзэмшилд байгаа 32 газраас 16 газар бүртгэж, гэрчилгээний дугаар, газрын хэмжээс, үнэлгээг тулгаж, данс бүртгэлд бүрэн аваагүй байна.	1	967,091.2					1	967,091.2				
Санхүүгийн тайлангийн үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдлийг жилийн эцсийн тооллогын дүнтэй тулгахад зөрүүтэй байна.	1	-					1	0.0				
Үндсэн хөрөнгийн ашиглах жилийг алдаатай оруулсан, хөрөнгийн үлдэх өртгийг хасах дүнгээр алдаатай илэрхийлсэн байна.	1	-					1	0.0				
Элэгдлээрээ анхны өртөө нөхсөн үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байна. □	1	-					1	0.0				
Санхүүгийн тайлангийн бараа материалын эцсийн үлдэгдлийг жилийн эцсийн тооллогын дүнтэй тулгахад зөрүүтэй байна.	1	25,715.0					1	25,715.0				
Бусад хангамжийн материалд 2 асар майхан бүртгэсэн, сэлбэг хэрэгсэл дансанд ковш тракторын болон цагдаагийн машины сэлбэгийг бөөн дүнгээр бүртгэж зарлагдсан байна.	1	17,630.0					1	17,630.0				
Дүн	7	1,067,205.9	1	11,337.1	1	26,006.6	6	1,029,862.2				

6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

мянган төгрөгөөр

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэлд 12 тендерийн талаар бүрэн мэдээлээгүй байна.	1	-					1	-
Дүн	1						1	
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	0	0	0	0	0	1	0